

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติยกฐานะศาลแขวงนครไทย ศาลแขวงพัคฆภูมิพิสัย
และศาลแขวงเวียงป่าเป้า เป็นศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๔

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติยกฐานะศาลแขวงนครไทย ศาลแขวงพัคฆภูมิพิสัย และศาลแขวงเวียงป่าเป้า เป็นศาลจังหวัด พ.ศ. มีหลักการ คือ เพื่อยกฐานะศาลแขวงนครไทย ศาลแขวงพัคฆภูมิพิสัย และศาลแขวงเวียงป่าเป้า เป็นศาลจังหวัด

ร่างพระราชบัญญัติยกฐานะศาลแขวงนครไทย ศาลแขวงพัคฆภูมิพิสัย และศาลแขวงเวียงป่าเป้า เป็นศาลจังหวัด พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๓ และบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

สภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมพิจารณาถึงหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติยกฐานะศาลแขวงนครไทย ศาลแขวงพัคฆภูมิพิสัย และศาลแขวงเวียงป่าเป้า เป็นศาลจังหวัด พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ในวาระที่หนึ่ง และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว เสนอรายงานต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔ และบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จากนั้น ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรา และพิจารณาในวาระที่สามลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวไปยังวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

วุฒิสภา ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ที่ประชุมพิจารณาในวาระที่หนึ่งรับหลักการร่างพระราชบัญญัติยกฐานะศาลแขวงนครไทย ศาลแขวงพัคฆภูมิพิสัย และศาลแขวงเวียงป่าเป้า เป็นศาลจังหวัด พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณา กำหนดเวลาพิจารณา ๓๐ วัน เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว เสนอรายงานต่อประธานวุฒิสภา วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จากนั้น ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สองและวาระที่สามลงมติเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร และส่งหนังสือแจ้งไปยังสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เพื่อดำเนินการต่อไป ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๓๗ จากนั้นสภาผู้แทนราษฎรได้มีหนังสือยืนยันมติและข้อสังเกตไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๔๖ ก วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันประชากรในจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดเชียงใหม่จำนวนมาก จึงมีคดีเข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมจำนวนมาก อีกทั้งสภาพเศรษฐกิจและสังคมมีความซับซ้อน ทำให้คดีที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษามีความซับซ้อนมากขึ้นด้วย ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดี เกิดประสิทธิภาพ ประชาชนผู้มีบรรทัดและผู้เกี่ยวข้อง สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น สมควรยกฐานะศาลแขวงนครไทย ศาลแขวงพัยคฆุมิพิสัย และศาลแขวงเวียงป่าเป้า เป็นศาลจังหวัด เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวงที่อยู่ในเขตอำนาจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติยกฐานะศาลแขวงนครไทย ศาลแขวงพัยคฆุมิพิสัย และศาลแขวงเวียงป่าเป้า เป็นศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกฐานะศาลแขวงนครไทยเป็นศาลจังหวัดนครไทย มีเขตตลอดท้องที่อำเภอชาติตระการ และอำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ศาลจังหวัดนครไทยจะเปิดทำการเมื่อใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา และในระหว่างที่ยังไม่เปิดทำการศาลจังหวัดนครไทย ให้ศาลจังหวัดพิษณุโลกมีเขตอำนาจตลอดท้องที่ อำเภอชาติตระการและอำเภอ นครไทยด้วย (มาตรา ๔)

๓. กำหนดบทเฉพาะกาลให้บรรดาคดีของท้องที่อำเภอชาติตระการและอำเภอ นครไทย ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลจังหวัดพิษณุโลก ในวันเปิดทำการศาลจังหวัดนครไทย ให้คงพิจารณาพิพากษาต่อไป ในศาลจังหวัดพิษณุโลก ส่วนคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลจังหวัดพิษณุโลก สาขานครไทย ในวันเปิดทำการ ศาลจังหวัดนครไทย ให้โอนไปพิจารณาพิพากษาต่อไปในศาลจังหวัดนครไทย สำหรับบรรดาคดีของท้องที่ ดังกล่าว ซึ่งอยู่ระหว่างที่ศาลจังหวัดพิษณุโลกมีคำสั่งขังผู้ต้องหาไว้ระหว่างสอบสวนในวันเปิดทำการศาล จังหวัดนครไทย ให้ศาลจังหวัดพิษณุโลกมีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับการขังระหว่างสอบสวนนั้น ส่วนการฟ้องคดี ให้ยื่นต่อศาลที่มีเขตอำนาจ และให้ถือว่าผู้ต้องหานั้นอยู่ในอำนาจของศาลที่ชำระคดีดังกล่าว (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้ยกฐานะศาลแขวงพัยคฆุมิพิสัยเป็นศาลจังหวัดพัยคฆุมิพิสัย มีเขตตลอดท้องที่ อำเภอ นาเขือ อำเภอ นาตุน อำเภอ พัยคฆุมิพิสัย และอำเภอ ยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้ศาลจังหวัดพัยคฆุมิพิสัยจะเปิดทำการเมื่อใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา และ ในระหว่างที่ยังไม่เปิดทำการศาลจังหวัดพัยคฆุมิพิสัย ให้ศาลจังหวัดมหาสารคามมีเขตอำนาจตลอดท้องที่ อำเภอ นาเขือ อำเภอ นาตุน อำเภอ พัยคฆุมิพิสัย และอำเภอ ยางสีสุราชด้วย (มาตรา ๗)

๖. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับคดีที่ค้างพิจารณาในศาลจังหวัดมหาสารคาม และศาลจังหวัด มหาสารคาม สาขาพัยคฆุมิพิสัย รวมถึงคำสั่งขังผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน การฟ้องคดี และการชำระคดี ในลักษณะทำนองเดียวกันกับการกำหนดบทเฉพาะกาลของศาลจังหวัดพิษณุโลกและศาลจังหวัดพิษณุโลก สาขานครไทย ในมาตรา ๕ (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้ยกฐานะศาลแขวงเวียงป่าเป้าเป็นศาลจังหวัดเวียงป่าเป้า มีเขตตลอดท้องที่อำเภอแม่สรวยและอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้ศาลจังหวัดเวียงป่าเป้าจะเปิดทำการเมื่อใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา และในระหว่างที่ยังไม่เปิดทำการศาลจังหวัดเวียงป่าเป้า ให้ศาลจังหวัดเชียงรายมีเขตอำนาจตลอดท้องที่อำเภอแม่สรวยและอำเภอเวียงป่าเป้าด้วย (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับคดีที่ค้างพิจารณาในศาลจังหวัดเชียงรายและศาลจังหวัดเชียงราย สาขาเวียงป่าเป้า รวมถึงคำสั่งผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวน การฟ้องคดี และการชำระคดีในลักษณะทำนองเดียวกันกับการกำหนดบทเฉพาะกาลของศาลจังหวัดพิษณุโลกและศาลจังหวัดพิษณุโลก สาขานครไทย ในมาตรา ๕ (มาตรา ๑๑)

ธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดทำ